

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 20.3.2023
COM(2023) 174 final

2023/0087 (NLE)

Propunere de

REGULAMENT AL CONSILIULUI

**de modificare a Regulamentului (UE) 2022/1369 în ceea ce privește prelungirea
perioadei de reducere a cererii pentru măsurile de reducere a cererii de gaze și
consolidarea raportării și a monitorizării punerii în aplicare a acestora**

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

În ultimul an, aprovizionarea cu gaze a UE de către Rusia a fost perturbată printr-o încercare deliberată de a utiliza energia ca armă politică. Rusia este de mulți ani principalul furnizor de gaze al UE. În trecut, UE s-a bazat pe Rusia pentru peste 40 % din aprovizionarea sa cu gaze. Aprovizionarea cu gaze a scăzut în mod constant începând din februarie 2022. Fluxurile de gaze transportate prin gazoducte din Rusia au reprezentat mai puțin de 10 % din importurile de gaze ale UE în ianuarie 2023. Douăsprezece state membre au activat primul sau al doilea nivel de criză în conformitate cu clasificarea comună a UE, astfel cum se prevede în Regulamentul (UE) 2017/1938 privind siguranța furnizării de gaze. Acest șoc în materie de aprovizionare a avut un impact semnificativ asupra nivelului și volatilității prețurilor gazelor și energiei electrice, asupra inflației, asupra stabilității financiare și macroeconomice globale a UE și asupra tuturor cetățenilor.

Între timp, deși UE și-a diversificat în mod activ sursele de aprovizionare pentru a compensa scăderea puternică a importurilor de gaze din Rusia, există o perspectivă realistă de întrerupere completă și prelungită a restului de aprovizionare cu gaze din Rusia în orice moment. UE trebuie să fie pregătită pentru această situație și să ia măsuri preventive pentru a atenua efectele unor posibile perturbări majore ale aprovizionării. Marea majoritate a cetățenilor UE (84 %) sunt de acord că UE trebuie să își reducă dependența de sursele de energie din Rusia cât mai curând posibil. În plus, 81 % dintre cetățeni afirmă că au luat măsuri pentru a-și reduce propriul consum de energie¹.

Din acest motiv, Comisia a propus la 20 iulie 2022 un regulament al Consiliului privind măsurile coordonate de reducere a cererii de gaze, care a fost adoptat în cele din urmă de Consiliu la 5 august 2022 ca Regulamentul (UE) 2022/1369. În ultimele luni, statele membre au acționat cu diligență și au adoptat măsuri menite să își reducă cererea de gaze cu 15 %, astfel cum se prevede în regulamentul menționat anterior. Acest lucru a dus la reduceri efective ale cererii de gaze în întreaga UE cu 19 % între august 2022 și ianuarie 2023.

În pofida reducerii cererii obținute și a diversificării ofertei, persistă încă dificultăți grave în ceea ce privește aprovizionarea cu energie, care pot afecta competitivitatea UE și situația economică generală. Printre riscuri se numără o posibilă revenire a cererii de GNL în Asia, care poate duce la reducerea disponibilității gazelor pe piața mondială, condițiile meteorologice pot afecta stocarea energiei hidroelectrice și producția energiei nucleare, ceea ce va cauza recurgerea în mai mare măsură la producția de energie pe bază de gaze și întreruperi suplimentare ale aprovizionării cu gaze, care pot afecta alimentarea instalațiilor subterane de stocare a gazelor necesare pentru o iarnă mai sigură în perioada 2023-2024. În plus, spre deosebire de sezonul de constituire de stocuri anterior, sezonul din 2023 nu se poate baza pe cele 60 de miliarde de metri cubi de gaz rusesc care au fost importate în UE în 2022.

¹ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2872>

În raportul său din 12 decembrie 2022, Agenția Internațională a Energiei estimează că ar putea apărea un deficit de gaze în 2023, cu excepția cazului în care măsurile deja întreprinse în Uniune sunt completate de acțiuni suplimentare de înlocuire sau de economisire a gazelor. În plus, Comisia a pregătit un raport însoțitor privind revizuirea Regulamentului (UE) 2022/1369 în conformitate cu articolul 9 din acesta, în care a analizat reducerea realizată a cererii, riscurile și posibilele scenarii de aprovizionare și de deficit până la sfârșitul iernii următoare². Constatările raportului au arătat că este necesară o reducere continuă a cererii de 15 % până la sfârșitul lunii martie 2024, pentru a se asigura că statele membre pot respecta obiectivul de stocare de 90 % prevăzut în Regulamentul (UE) 2022/1032 și pentru a se asigura adecvarea cererii și a ofertei pentru iarna 2023/24, obiectiv imperativ pentru securitatea aprovizionării cu gaze. Fără o reducere continuă a cererii, stocurile de gaze ar putea fi epuizate la sfârșitul iernii 2023-2024, ceea ce ar duce la posibile penurii de gaze și întreruperi a alimentării cu energie.

Raportul bazat pe articolul 9 arată, de asemenea, că numai o prelungire cu 12 luni asigură o constituire a stocurilor suficientă în timpul verii. Scenariile cu perioade mai scurte de reducere a cererii ar fi insuficiente pentru a asigura securitatea aprovizionării la sfârșitul iernii 2023-2024. În schimb, o prelungire a perioadei de reducere a cererii din august până în martie nu ar lăsa suficient timp pentru constituirea stocurilor la nivelul corespunzător de 90 % și ar conduce la dificultăți grave în ceea ce privește securitatea aprovizionării către sfârșitul iernii următoare. Doar temperaturile scăzute ar putea epuiza stocurile aproape în totalitate până la 31 martie 2024. În mod alternativ, o prelungire din aprilie până în octombrie ar duce la epuizarea aproape completă a stocurilor până la 31 martie 2024, chiar și fără temperaturi scăzute și fără ca niciunul dintre celelalte riscuri de evoluție negativă să se materializeze, riscuri care sunt analizate mai în detaliu în documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei. Cu alte cuvinte, prelungirile cu o durată mai scurtă de 12 luni pot duce la cumpărături de panică, actori europeni care se licitează reciproc, prețuri ridicate și posibile deficite.

Perioada mai lungă de 12 luni, cuprinsă între 1 aprilie 2023 și 31 martie 2024, ar reduce posibilitatea unor creșteri bruște ale prețurilor și, prin urmare, ar limita costul achizițiilor de gaze pentru statele membre pentru aceleași volume. În plus, o prelungire cu o perioadă de reducere de 12 luni oferă mai multă flexibilitate pentru a se ține seama de diferitele caracteristici ale statelor membre. În timp ce unele state membre consideră că este mai ușor să reducă cererea în timpul verii (concentrare la începutul perioadei), altele consideră că este mai ușor să reducă cererea în timpul iernii (concentrare la sfârșitul perioadei). O perioadă de reducere mai scurtă nu ar permite această flexibilitate. În plus, o perioadă de reducere de 12 luni ar permite flexibilitate între sectoare: întrucât cererea rezidențială este scăzută în timpul verii, o prelungire din aprilie până în octombrie ar crea o povară disproporționată pentru industrie și pentru sectorul energiei electrice mai puțin flexibil, care depinde de disponibilitatea unor surse alternative de energie.

Prin urmare, având în vedere riscurile legate de aprovizionarea provenită din Rusia, condițiile meteorologice și evoluțiile de pe piața mondială a gazelor din 2023, este necesar să se prelungească reducerea cererii cu aceeași amplitudine după expirarea perioadei prevăzute în Regulamentul (UE) 2022/1369 și înainte de începerea sezonului de constituire de stocuri,

² Raport al Comisiei către Consiliu privind revizuirea Regulamentului (UE) 2022/1369 [COM(2023)173] și documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei [SWD (2023) 63]

precum și necesitatea de a continua această reducere pe o perioadă de 12 luni, până la 31 martie 2024.

Pe lângă asigurarea securității aprovizionării, reducerea cererii ar reduce dificultățile economice prin reducerea volatilității prețurilor și ar reduce presiunea pe piața gazelor deja tensionată. Deși cel mai grav impact economic a fost evitat până în prezent în 2022, piețele mondiale ale gazelor rămân foarte limitate în 2023. Prețurile gazelor au atins niveluri maxime istorice în 2022, cu un preț maxim de peste 320 EUR/MWh la 26 august, iar în prezent sunt sub 45 EUR/MWh. Cu toate acestea, prețurile gazelor rămân în continuare la un nivel de două ori mai mare decât nivelul istoric.

Același spirit de solidaritate care a prevalat în adoptarea și aplicarea Regulamentului (UE) 2022/1369 trebuie să continue. Cadrul juridic pentru securitatea aprovizionării cu gaze stabilit prin Regulamentul (UE) 2017/1938 rămâne insuficient pentru a aborda perturbările de lungă durată, care ar putea conduce la acțiuni nekoordinat ale statelor membre, amenințând cu punerea în pericol a securității aprovizionării în statele membre învecinate și cu impunerea unei sarcini suplimentare pentru industria, consumatorii și funcționarea pieței interne din Uniune. În timp ce unele state membre sunt mai expuse la perturbări decât altele, orice dificultăți sau deficite de aprovizionare cu gaze ar cauza prejudicii economiilor tuturor statelor membre. Astfel cum se prevede în Comunicarea „Să economisim gazele pentru siguranță la iarnă” din 20 iulie 2022, este mai ieftin pentru cetățenii și industria din toate statele membre, într-un spirit de solidaritate, să continue reducerea cererii într-un mod proporțional și ușor de gestionat, mai degrabă decât să se confrunte ulterior cu reduceri nekoordinat. Reducerea ar continua reducerea actuală și nu ar fi cumulativă. Aceasta ar reprezenta o reducere continuă de 15 % pentru perioada 1 aprilie 2023 – 31 martie 2024 în comparație cu o perioadă de referință cuprinsă între 1 aprilie 2017 și 31 martie 2022 și, prin urmare, ar fi identică și proporțională cu reducerea prevăzută de regulamentul actual. Această reducere s-ar ridica la 60 de miliarde de metri cubi care nu vor fi consumați în perioada 1 aprilie 2023 – 31 martie 2024.

În cadrul reuniunii informale a Consiliului Energie din 27 februarie 2023, miniștrii energiei din UE au discutat despre pregătirea pentru iarna următoare și ulterior. Această discuție a evidențiat înțelegerea generală a riscurilor majore persistente în ceea ce privește aprovizionarea cu gaze provenite din Rusia și piața mondială a GNL, existând posibilitatea disponibilității unei cantități mai mici de gaze din cauza redresării economiei asiatice în urma pandemiei de COVID-19. În plus, amenințările la adresa infrastructurii critice de gaze pentru aprovizionarea UE nu pot fi ignorate.

Prin urmare, regulamentul propus prelungeste Regulamentul (UE) 2022/1369 până la 31 martie 2024 și prevede o perioadă de reducere prelungită, de la 1 aprilie 2023 până la 31 martie 2024, pentru a se asigura că reducerea cererii continuă în timpul sezonului de constituire de stocuri în vara anului 2023 și în iarna 2023-2024. Perioada de reducere a cererii și perioada de referință sunt ajustate în consecință, precum și datele de la articolul 5 alineatul (5) în ceea ce privește constituirea de stocuri în exces și data revizuirii articolului 9, pentru a se asigura coerența cu perioada de timp prelungită.

Frecvența obligației de monitorizare și de raportare a consumului de gaze pentru a evalua reducerea cererii realizată în temeiul articolului 8 alineatul (1) a fost majorată de la o dată la două luni la fiecare lună, având în vedere necesitatea de a dispune de cifre actualizate pentru a lua o decizie eficientă de a propune declararea unei alerte la nivelul Uniunii. În plus, având în vedere că nu există date suficiente de detaliate disponibile la nivelul UE pentru a determina

modul în care a fost realizată reducerea cererii, se propune includerea în raportare a unei defalcări a consumului de gaze pe sectoare. Acest lucru ar trebui să contribuie la înțelegerea naturii reducerii realizate a cererii, și anume dacă reducerile cererii sunt economii, substituiri sau distrugerea cererii și ar permite formularea unor recomandări mai specifice, având în vedere menținerea competitivității industriei UE pe scena mondială.

- **Coerența cu dispozițiile deja existente în domeniul de politică vizat**

Instrumentul propus stabilește măsuri temporare, proporționale și extraordinare. Acesta completează legislația și inițiativele actuale relevante ale UE, care garantează o aprovizionare sigură cu gaze pentru cetățeni și protecția clienților împotriva perturbărilor majore ale aprovizionării.

Acest instrument decurge în mod logic din inițiativele existente, cum ar fi „REPowerEU”, propunerea de pachet privind decarbonizarea pieței hidrogenului și a gazelor, precum și inițiativa „Să economisim gazele pentru siguranță la iarnă”. Inițiativa propusă este pe deplin complementară cu legislația UE privind siguranța aprovizionării cu gaze, care a stabilit deja un set cuprinzător de norme vizând o mai bună protecție a cetățenilor și a întreprinderilor împotriva întreruperilor aprovizionării. Regulamentul (UE) 2017/1938 a introdus, printre altele, planuri de urgență în cadrul cărora statele membre au obligația de a se pregăti pentru diferite niveluri de criză și de a planifica măsuri care pot fi luate în caz de alertă națională. Acesta completează, de asemenea, Regulamentul (UE) 2022/2576 al Consiliului, ceea ce va duce la consolidarea solidarității printr-o mai bună coordonare a achizițiilor de gaze, a schimburilor transfrontaliere de gaze și a valorilor de referință fiabile în materie de prețuri. Au fost instituite mecanisme de solidaritate care să garanteze că, în cazul unor perturbări ale aprovizionării, statele membre cooperează la nivel transfrontalier pentru a se asigura că energia este furnizată clienților dintr-o regiune care are cea mai mare nevoie de ea.

Ca urmare a invadării nejustificate și neprovocate a Ucrainei de către Rusia, UE a prezentat planul REPowerEU cu scopul de a pune capăt dependenței UE de combustibilii fosili din Rusia, cât mai curând posibil și cel târziu până în 2027. Pentru a realiza acest obiectiv, planul REPowerEU stabilește măsuri legate de economiile de energie și de eficiența energetică și propune o introducere accelerată a energiei curate pentru a înlocui combustibilii fosili în locuințe, în industrie și în producția de energie electrică. În acest context, inițiativa propusă se bazează pe instrumentele de care UE dispune deja și este pe deplin coerentă cu obiectivele stabilite în planul REPowerEU.

Regulamentul (UE) 2022/1032 a introdus obligații privind constituirea de stocuri ca reacție la invadarea Ucrainei de către Rusia, context în care deficiturile de aprovizionare și vârfurile de preț pot fi determinate nu numai de defectarea infrastructurii sau de condiții meteorologice extreme, ci și de schimbări geopolitice care generează perturbări bruște sau pe termen mai lung ale aprovizionării. Obligațiile privind constituirea de stocuri prevăzute în Regulamentul (UE) 2022/1032 contribuie la garantarea siguranței aprovizionării cu gaze pentru iarna 2022-2023 și perioadele de iarnă care urmează.

Comunicarea intitulată „Să economisim gazele pentru siguranță la iarnă”, adoptată la 20 iulie 2022, prezintă instrumentele de care UE dispune deja pentru a asigura o reducere coordonată a cererii, precum și alte măsuri necesare pentru ca UE să fie pregătită pentru întreruperi totale sau parțiale. Inițiativa propusă răspunde riscurilor sporite generate de războiul Rusiei împotriva Ucrainei și este pe deplin complementară cu normele existente în materie de siguranță a aprovizionării. Aceasta prelungeste normele Regulamentului

(UE) 2022/1369 referitoare la reducerea coordonată a cererii și prelungeste dispozițiile privind declararea unei alerte la nivelul Uniunii. Într-adevăr, deși există deja posibilitatea ca Comisia să declare o situație de urgență la nivelul Uniunii, posibilitatea de a declara o alertă la nivelul Uniunii trebuie, de asemenea, prelungită. Situația actuală demonstrează că o astfel de alertă poate fi utilă pentru a se asigura faptul că toate statele membre iau măsurile preventive necesare pentru a evita o situație de urgență energetică.

Prin urmare, prezenta propunere de prelungire a Regulamentului (UE) 2022/1369 din prezent, care permite o pregătire coordonată pentru situații de criză prin introducerea unor norme îmbunătățite în materie de coordonare vizând reducerea cererii și prin crearea posibilității de a introduce reduceri obligatorii ale cererii de gaze la nivelul întregii Uniuni, este complementară dispozițiilor existente și inițiativelor recente din sectorul energetic, garantând siguranța aprovizionării cu gaze și asigurând coordonarea între măsurile de reducere a cererii la nivelul întregii UE.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Propunerea constituie o măsură extraordinară, care urmează să fie aplicată pentru o perioadă limitată de timp și care este în concordanță cu un set mai amplu de inițiative de consolidare a rezilienței energetice a Uniunii și de pregătire pentru posibile situații de urgență, deoarece propunerea prelungeste actualul Regulament (UE) 2022/1369 până la 31 martie 2024. Propunerea este, de asemenea, pe deplin compatibilă cu normele în materie de concurență și de piață, întrucât funcționarea piețelor transfrontaliere ale energiei este esențială pentru a garanta siguranța aprovizionării într-o situație caracterizată prin deficite de aprovizionare. Propunerea conține norme adecvate care garantează că măsurile naționale nu împiedică concurența și nu compromit integritatea pieței interne. Ea este în conformitate și cu obiectivele Comisiei formulate în cadrul Pactului verde, deoarece prevede o coordonare mai eficace a reducerilor cererii.

2. TEMEIUL JURIDIC, SUBSIDIARITATEA ȘI PROPORȚIONALITATEA

- **Temei juridic**

Temeiul juridic pentru prezentul instrument este articolul 122 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

Deficitul actual de aprovizionare cu gaze constituie o dificultate gravă în aprovizionarea cu un anumit produs energetic, în conformitate cu articolul 122 din TFUE. UE nu a înlocuit încă complet aprovizionarea cu gaze provenită din Rusia și se bazează în prezent pe gazele rusești pentru mai puțin de 10 % din importurile transportate prin gazoducte. Oprirea completă a acestor importuri ar duce la niveluri insuficiente de stocare în noiembrie și la o epuizare completă a stocurilor UE în timpul sezonului de iarnă, expunând, prin urmare, UE la riscuri grave privind securitatea aprovizionării. În plus, prețurile actuale excepțional de ridicate, de două ori mai mari decât nivelurile istorice, subliniază necesitatea unor acțiuni urgente pentru a reduce și mai mult prețurile gazelor în Europa și pentru a menține competitivitatea globală a economiei UE. Prin urmare, liderii UE și Comisia au identificat nevoia urgentă de măsuri continue pentru acțiuni mai coordonate și imediate, pentru a fi mai bine pregătiți pentru posibile noi întreruperi ale aprovizionării cu gaze în cursul anului. Măsurile care urmează să fie continuate în cadrul instrumentului pentru o perioadă limitată de timp permit tuturor statelor membre să se pregătească pentru eventuale noi deficite de aprovizionare într-un mod coordonat, într-un spirit de solidaritate. De asemenea, o prelungire limitată în timp a măsurilor

luate în temeiul Regulamentului (UE) 2022/1369, precum și modificările specifice ale acestora vor permite UE și statelor membre să evalueze efectul acestor măsuri și să propună și să adopte modificări permanente ale cadrului juridic obișnuit privind securitatea aprovizionării cu gaze, astfel cum este prevăzut în Regulamentul (UE) 2017/1938. Prin urmare, este justificat ca instrumentul propus să se întemeieze pe articolul 122 alineatul (1) din TFUE.

- **Subsidiaritatea (în cazul competențelor neexclusive)**

Continuarea măsurilor planificată în cadrul prezentei inițiative sunt pe deplin conforme cu principiul subsidiarității. Având în vedere amploarea și efectul semnificativ al unor noi întreruperi ale aprovizionării cu gaze din partea Rusiei, este necesară o acțiune la nivelul UE. Este nevoie de o abordare continuă coordonată prin reducerea cererii la nivelul întregii Uniuni, în spiritul solidarității, pentru a reduce la minimum riscul unor posibile perturbări majore în cursul lunilor de iarnă, în care consumul de gaze va fi mai mare și în care statele membre vor trebui să se bazeze parțial pe gazele înmagazinate în timpul sezonului de constituire a stocurilor.

Având în vedere natura fără precedent a crizei aprovizionării cu gaze și efectele transfrontaliere ale acesteia, precum și nivelul de integrare a pieței interne a energiei din UE, acțiunea la nivelul Uniunii continuă să fie justificată, deoarece statele membre individuale nu pot aborda într-un mod suficient de eficace și în mod coordonat riscul unor dificultăți economice grave cauzate de creșterile bruște ale prețurilor sau de perturbările semnificative ale aprovizionării. Numai acțiunea continuă la nivelul UE, motivată de spiritul de solidaritate dintre statele membre, poate asigura faptul că perturbările aprovizionării nu conduc la prejudicii de durată pentru cetățeni și pentru economie.

Având în vedere amploarea și efectele sale, măsura poate fi realizată mai eficient la nivelul Uniunii; prin urmare, Uniunea poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității stabilit la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană.

- **Proportionalitatea**

Inițiativa respectă principiul proporționalității. Ea intră sub incidența articolului 122 alineatul (1) din TFUE. Intervenția de politică este proporțională cu amploarea și cu natura problemelor definite, precum și cu realizarea obiectivelor stabilite.

Având în vedere situația geopolitică fără precedent și amenințarea semnificativă la adresa cetățenilor și a economiei UE, există o nevoie clară de acțiune coordonată continuă. Prin urmare, propunerea nu depășește ceea ce este necesar pentru îndeplinirea obiectivelor prevăzute în instrumentul actual. Continuarea propusă a măsurilor este considerată proporțională și se bazează, în măsura posibilului, pe abordările existente, cum ar fi nivelurile de criză și planurile de urgență existente, stabilite în conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/1938.

Prezenta propunere stabilește rezultatul final care trebuie obținut, sub forma unui proces de instituire a unei obligații privind reducerea cererii de energie, care să fie obligatorie din punct de vedere juridic pentru statele membre, acordându-le totodată statelor membre o autonomie deplină pentru alegerea celor mai eficiente mijloace de îndeplinire a acestei obligații, în funcție de particularitățile lor naționale și de măsurile deja prevăzute în planurile naționale de urgență.

- **Alegerea instrumentului**

Având în vedere amploarea crizei energetice și a impactului social, economic și financiar al acesteia, Comisia consideră adecvat să acționeze prin intermediul unui regulament cu domeniu de aplicare general și cu aplicabilitate directă și imediată. Acest lucru ar conduce la un mecanism de cooperare rapid și uniform la nivelul întregii Uniuni.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR EX-POST, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

- **Consultările cu părțile interesate**

Având în vedere caracterul sensibil din punct de vedere politic al prezentei propuneri și nevoia urgentă de a o pregăti astfel încât să poată fi adoptată la timp de către Consiliu, nu s-a putut efectua o consultare a părților interesate. Cu toate acestea, chestiunea a fost discutată cu Grupul de coordonare pentru gaz, care include reprezentanți ai statelor membre și ai asociațiilor europene care reprezintă furnizorii, operatorii de infrastructură, comercianții și principalii consumatori de gaze. În cadrul reuniunii sale din 16 februarie, membrii Grupului de coordonare pentru gaz și-au exprimat opinia cu privire la importanța reducerii continue a cererii ca măsură deosebit de eficientă din punct de vedere al costurilor pentru menținerea și consolidarea securității aprovizionării. În plus, acest aspect a fost abordat în cadrul reuniunii informale a Consiliului Energie din 27 februarie 2023, unde statele membre au confirmat importanța unei pregătiri adecvate în perspectiva următoarei ierni 2023/24 și rolul important al reducerii cererii de gaze în acest context.

- **Drepturile fundamentale**

Nu a fost identificat niciun impact negativ asupra drepturilor fundamentale. Măsurile din cadrul acestui instrument nu vor afecta drepturile clienților clasificați ca fiind protejați în temeiul Regulamentului (UE) 2017/1938, printre care se numără toți clienții casnici. Instrumentul va permite atenuarea riscurilor asociate penuriei de gaze care, în caz contrar, ar avea repercusiuni majore asupra economiei și a societății.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Prezenta propunere nu necesită resurse suplimentare de la bugetul UE.

5. REZUMATUL MODIFICĂRILOR INTRODUSE

Pe baza constatărilor din raportul prevăzut la articolul 9, modificările propuse sunt specifice și limitate ca domeniu de aplicare cu scopul de a prelungi reducerea cererii după expirarea perioadei prevăzute în Regulamentul (UE) 2022/1369 până la sfârșitul iernii următoare:

La articolul 2, se propune modificarea în Regulamentul (UE) 2022/1369 a perioadei de referință în raport cu care se măsoară reducerea, de la 1 august 2017 – 31 martie 2022 la 1 aprilie 2017 – 31 martie 2022.

La articolul 3, perioada 1 august 2022 – 31 martie 2023 în care statele membre să își reducă consumul de gaze în mod voluntar se înlocuiește cu perioada 1 aprilie 2023 – 31 martie 2024.

La articolul 5, perioada 1 august 2022 – 31 martie 2023 în care statele membre să își reducă consumul de gaze în mod obligatoriu în cazul unei alerte la nivelul Uniunii declarate de către Consiliu pe baza unei propuneri a Comisiei se înlocuiește cu perioada 1 aprilie 2023 – 31 martie 2024.

La articolul 8, raportarea bilunară a reducerii cererii realizate este înlocuită cu o raportare lunară a reducerii cererii pentru producția de energie electrică și termică pentru industrie, gospodării și servicii, în conformitate cu definițiile și convențiile existente ale Eurostat.

La articolele 9 și 10, data reexaminării de către Comisie și perioada de aplicare a regulamentului se adaptează pentru a se prelungi până la 31 martie 2024. Dispozițiile existente la articolul 5 care recunosc circumstanțele naționale specifice pentru reducerea obligatorie a cererii în cazul unei alerte la nivelul Uniunii continuă să se aplice. Acest lucru este valabil în special în ceea ce privește derogările pentru statele membre care nu sunt direct interconectate la o rețea de gaze interconectată, posibilitatea de a lua în considerare gazele consumate ca materie primă în perioada de referință, posibilitatea de a diminua reducerea în cazul unei capacități de export scăzute aflate deja la utilizare maximă și, în cele din urmă, în cazul unui risc de criză de energie electrică, inclusiv atunci când sistemul de energie electrică este desincronizat de la rețeaua unei țări terțe.

Propunere de

REGULAMENT AL CONSILIULUI**de modificare a Regulamentului (UE) 2022/1369 în ceea ce privește prelungirea perioadei de reducere a cererii pentru măsurile de reducere a cererii de gaze și consolidarea raportării și a monitorizării punerii în aplicare a acestora**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 122 alineatul (1),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Regulamentul (UE) 2022/1369 al Consiliului⁽³⁾ vizează reducerea voluntară și, dacă este necesar, obligatorie, a cererii de gaze a Uniunii, facilitarea constituirii de stocuri și asigurarea unei mai bune pregătiri pentru orice alte întreruperi ale aprovizionării. Regulamentul (UE) 2022/1369 a fost adoptat în temeiul articolului 122 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („TFUE”), având în vedere criza iminentă a aprovizionării cu gaze provocată de invadarea neprovocată și nejustificată a Ucrainei de către Rusia în februarie 2022 și necesitatea Uniunii de a reacționa prin măsuri temporare într-un spirit de solidaritate între statele membre.
- (2) În temeiul articolului 3 din Regulamentul (UE) 2022/1369, statele membre au trebuit să depună toate eforturile pentru a-și reduce consumul de gaze cu 15 % în perioada august 2022- martie 2023. În cazul în care măsurile voluntare de reducere a cererii se dovedesc a fi insuficiente pentru a aborda riscul unui deficit grav de aprovizionare, Consiliul, la propunerea Comisiei, a fost împuternicit să declare o alertă la nivelul Uniunii în temeiul articolului 4 din Regulamentul (UE) 2022/1369, ceea ce ar declanșa o obligație de reducere a cererii. În ultimele luni, statele membre au acționat cu diligență și au adoptat măsuri menite să își reducă cererea de gaze cu 15 %, într-un spirit de solidaritate. Acest lucru a dus la reduceri efective ale cererii de gaze în întreaga Uniune cu peste 15 % între august 2022 și ianuarie 2023.
- (3) Cu toate acestea, persistă dificultăți grave în ceea ce privește securitatea aprovizionării cu energie. Situația mondială de pe piața gazelor nu s-a îmbunătățit din februarie 2022, iar Uniunea continuă să se bazeze pe anumite volume de gaze provenite din Rusia pentru a-și satisface cererea globală de gaze, în pofida reducerii cererii realizate în temeiul Regulamentului (UE) 2022/1369. Restricții ale cererii de energie pentru cetățenii Uniunii au fost evitate în ultimul an datorită unor măsuri eficiente privind reconstituirea stocurilor și reducerea cererii. Cu toate acestea, 11 state membre încă declară un nivel de alertă timpurie și un stat membru un nivel de alertă în conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/1938. Prin urmare, întrucât prețurile gazelor naturale sunt

³ REGULAMENTUL (UE) 2022/1369 AL CONSILIULUI din 5 august 2022 privind măsuri coordonate de reducere a cererii de gaze (JO L 206, 8.8.2022, p. 1).

încă excepțional de ridicate, iar oferta globală nu s-a îmbunătățit din august 2022, când a fost adoptat Regulamentul (UE) 2022/1369, este urgent să se prelungească măsurile care au contribuit la limitarea crizei, în special continuarea reducerii cererii. Stoparea măsurilor de reducere a cererii ar introduce modificări ale stabilității fragile pe care UE a realizat-o până în prezent și ar deteriora reziliența la evoluțiile viitoare probabile, cum ar fi oprirea completă a importurilor din Rusia. Prin urmare, este urgent să se prevină expunerea Uniunii la o penurie de gaze și la o volatilitate ridicată a prețurilor.

- (4) Din cauza scăderii semnificative a importurilor de gaze prin gazoducte din Rusia în ultimul an, capacitatea Uniunii de a reconstitui stocurile de gaze este în prezent redusă în mod considerabil, chiar în comparație cu situația din vara anului 2022. Deși criza energetică a început deja anul trecut, în 2022 Uniunea a putut importa aproximativ 60 de miliarde de metri cubi de gaze din Rusia pentru a constitui stocurile, inclusiv prin gazoductul NordStream 1; cu toate acestea, în vara anului 2022, Rusia a întrerupt și, în cele din urmă, a oprit complet aprovizionarea cu gaze prin această conductă care, în septembrie 2022, a fost avariata prin acte de sabotaj într-o asemenea măsură încât în prezent nu se pot transporta gaze și nici nu se vor putea transporta în viitorul apropiat. Având în vedere nivelurile actuale ale importurilor de gaze prin gazoducte, Uniunea va importa din Rusia maximum 20 de miliarde de metri cubi prin conducte, în cazul în care aceste importuri nefiabile nu vor fi perturbate în totalitate. Prin urmare, există un risc grav ca în Uniune să apară deficite de gaze în iarna următoare 2023-2024.
- (5) Aceste dificultăți grave sunt exacerbate de o serie de riscuri suplimentare și de elemente noi, inclusiv (i) o revenire a cererii asiatice de GNL care va reduce disponibilitatea gazelor pe piața mondială a gazelor, (ii) condițiile meteorologice care s-au deteriorat recent, afectând astfel stocarea energiei hidroelectrice și producția energiei nucleare din cauza nivelurilor scăzute ale apei, (iii) noi evoluții tehnice care sporesc riscurile de incertitudine în ceea ce privește disponibilitatea producției existente de energie nucleară și care necesită recurgerea în mai mare măsură la producția de energie pe bază de gaze și (iv) posibile întreruperi suplimentare ale aprovizionării cu gaze, inclusiv o întrerupere completă a importurilor de gaze din Rusia.
- (6) Aceste dificultăți grave persistente și noi afectează satisfacerea cererii de gaze a Uniunii, în special umplerea instalațiilor de înmagazinare subterană în timp util și în mod eficient pentru iarna 2023-2024, precum și echilibrarea cererii și ofertei în cursul iernii următoare.
- (7) În conformitate cu articolul 9 din Regulamentul (UE) 2022/1369, Comisia a efectuat o revizuire a regulamentului respectiv, ale cărei rezultate sunt rezumate în raportul Comisiei către Consiliu. Raportul analizează diferite scenarii, cu și fără o prelungire a eforturilor de reducere a cererii în temeiul regulamentului, inclusiv o prelungire de șapte luni pentru perioada aprilie-octombrie 2023, o prelungire de opt luni pentru perioada august 2023 – martie 2024 și o prelungire de un an pentru perioada aprilie 2023 - martie 2024. Raportul concluzionează că, fără o reducere continuă a cererii, nivelurile de constituire a stocurilor ar atinge doar 69 de miliarde de metri cubi până la sfârșitul lunii octombrie 2023, cu mult sub obiectivul de 90 % (89,4 miliarde de metri cubi) stabilit pentru 1 noiembrie în Regulamentul (UE) 2017/1938, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2022/1032, iar stocurile ar fi complet epuizate până în februarie 2024.
- (8) În ceea ce privește diferitele scenarii evaluate în raport, în cazul unei prelungiri cu șapte luni în perioada aprilie - octombrie 2023, stocurile ar fi suficient constituite până

la sfârșitul verii 2023 (95 de miliarde de metri cubi până la sfârșitul lunii octombrie 2023, atingând obiectivul de 90 %). Cu toate acestea, deoarece cererea de gaze, chiar și într-o iarnă normală, este de două ori mai mare decât în timpul verii, stocurile ar fi aproape complet epuizate până la sfârșitul iernii următoare (9 miliarde de metri cubi până la sfârșitul lunii martie 2024). Acest lucru implică preocupări extrem de grave în ceea ce privește securitatea aprovizionării și îngreunează foarte mult constituirea stocurilor pentru iarna următoare. În cazul unei prelungiri cu opt luni în perioada august 2023 - martie 2024, constituirea stocurilor ar fi prea lentă, ajungând la doar 80 de miliarde de metri cubi până la sfârșitul lunii octombrie 2023, cu mult sub obiectiv, iar nivelurile de stocare ar scădea sub 30 % până la sfârșitul iernii următoare (sub 28 de miliarde de metri cubi), ceea ce ar cauza preocupări grave în ceea ce privește securitatea aprovizionării și ar face dificilă constituirea suficientă a stocurilor pentru iarna următoare. Numai în cazul unei prelungiri cu un an și o reducere continuă de 15 % a cererii în perioada aprilie 2023 - martie 2024 nivelurile de stocare ar putea îndeplini obiectivul de stocare stabilit de 90 % la 1 noiembrie și ar putea atinge 89,4 miliarde de metri cubi până la 1 noiembrie 2023, iar statele membre ar putea fi în grafic în ceea ce privește obiectivul lor la 1 mai, cu un nivel de stocare de 43 de miliarde de metri cubi la nivelul UE până la sfârșitul lunii martie 2024.

- (9) Având în vedere cele de mai sus, raportul concluzionează că este necesară o reducere continuă a cererii de 15 % pe o perioadă de 12 luni până la sfârșitul lunii martie 2024, pentru a se asigura că statele membre pot respecta obiectivul de stocare de 90 % prevăzut în Regulamentul (UE) 2017/1938, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2022/1032, care este imperativ pentru a asigura securitatea aprovizionării cu gaze și pentru a preveni orice deficit de aprovizionare în iarna următoare.
- (10) Deși statele membre pot decide ce măsuri sunt mai adecvate pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor de stocare, acest lucru nu poate fi realizat fără măsuri de reducere a cererii. Într-adevăr, raportul concluzionează că nu ar exista volume suficiente de gaze pe piață pentru a îndeplini obligația în toate statele membre. Aceasta înseamnă că nu toate statele membre sunt în măsură din punct de vedere fizic să constituie stocuri la niveluri adecvate, ceea ce ar putea cauza dificultăți grave în ceea ce privește securitatea aprovizionării la sfârșitul iernii 2023-2024.
- (11) Raportul indică, de asemenea, că în perioada 1 aprilie 2023-31 martie 2024 este necesară o reducere a consumului de gaze proporțională cu cea prevăzută în Regulamentul (UE) 2022/1369. Reducerea prelungită necesară ar corespunde unei reduceri de 15 % pentru perioada 1 aprilie 2023-martie 2024, comparativ cu perioada de referință 1 aprilie 2017-31 martie 2022. Prelungirea măsurilor de reducere a cererii și prelungirea perioadei de reducere ar oferi, de asemenea, flexibilitate pieței pentru a limita volatilitatea prețurilor gazelor și pentru a preveni creșterile bruște ale prețurilor, precum cele observate în 2022.
- (12) Având în vedere echilibrul strâns dintre cerere și ofertă din prezent, chiar și o perturbare moderată poate avea un impact dramatic asupra pieței gazelor. Obligația de constituire a stocurilor de gaze se aplică, cu excepția cazului în care se declară o situație de urgență la nivelul Uniunii sau la nivel regional în conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/1938. Prin urmare, o întrerupere bruscă a 10 % din importurile prin gazoducte în Uniune fie ar impune statelor membre măsuri izolate drastice pentru a-și îndeplini obligația de constituire de stocuri, fie ar conduce la declararea unei situații de urgență la nivelul Uniunii sau la nivel regional, cu excepția cazului în care se continuă reducerea coordonată voluntară a cererii. O astfel de

reducere coordonată prelungită a cererii de către toate statele membre, într-un spirit de solidaritate, este esențială pentru reconstituirea capacităților de stocare într-un mod eficient, cu perturbări minime ale pieței, fiind imperativă pentru securitatea aprovizionării cu gaze înainte de iarna 2023-2024.

- (13) Prelungirea constituie o măsură de urgență ca răspuns la dificultățile grave persistente și noi în ceea ce privește aprovizionarea cu energie, care implică un risc de criză iminentă și necesită adaptarea perioadei de reducere a cererii de gaze atât în ceea ce privește prelungirea reducerii voluntare a cererii de gaze, cât și asigurarea posibilității de a declara o alertă la nivelul Uniunii și de a declanșa reducerea obligatorie corespunzătoare a cererii de gaze după martie 2023.
- (14) Această criză actuală expune întreaga Uniune riscului de penurie de energie și prețuri ridicate la energie. Întrucât Uniunea este o piață unică, o penurie de gaze într-un stat membru ar avea consecințe grave în toate celelalte state membre din cauza deficitului fizic de aprovizionare cu gaze, a volatilității prețurilor sau a perturbării lanțurilor industriale ca urmare a unor posibile restricționări ale unor industrii specifice dintr-un stat membru. În plus, în spiritul solidarității, toate statele membre pot contribui la reducerea în continuare a riscului de penurie de energie și la limitarea volatilității prețurilor gazelor prin reducerea cererii de gaze. Potențialul impact pozitiv al acestui spirit de solidaritate a crescut considerabil în ultimul an prin dezvoltarea de noi capacități de interconectare către est și de capacități suplimentare de import de GNL, care conectează mai bine statele membre cu instalații de regazeificare a GNL, fizic sau virtual.
- (15) Necesitatea de a acționa este urgentă, deoarece sezonul de constituire a stocurilor începe în aprilie 2023. Având în vedere dificultățile grave persistente și noi descrise mai sus, lipsa prelungirii la timp a reducerii coordonate a cererii înainte de constituirea stocurilor ar avea efecte imediate asupra traiectoriilor de constituire a stocurilor și/sau asupra condițiilor de piață care afectează securitatea aprovizionării și volatilitatea prețurilor.
- (16) În conformitate cu articolul 122 alineatul (1) din TFUE, Consiliul, la propunerea Comisiei, este abilitat, în spiritul solidarității dintre statele membre, să adopte măsuri corespunzătoare situației economice, în special în cazul în care apar dificultăți grave în aprovizionarea cu anumite produse, în special în domeniul energiei. Având în vedere considerațiile de mai sus, criza actuală a aprovizionării cu gaze, un produs energetic, constituie o astfel de situație. Prin urmare, sunt necesare o prelungire temporară a măsurilor luate în temeiul Regulamentului (UE) 2022/1369, precum și modificări specifice ale acestora, pentru a răspunde situației actuale într-un spirit de solidaritate între statele membre. Prin urmare, este justificat ca instrumentul propus să se întemeieze pe articolul 122 alineatul (1) din TFUE.
- (17) În conformitate cu articolul 8 din Regulamentul (UE) 2022/1369, statele membre trebuie să raporteze Comisiei, o dată la două luni, cel târziu până în a 15-a zi a lunii următoare, cu privire la reducerea cererii realizată, prin intermediul Eurostat. Cu toate acestea, experiența a arătat că o perioadă de raportare de două luni este insuficientă pentru a furniza cifre actualizate pentru a lua o decizie eficientă cu privire la propunerea de declarare a unei alerte la nivelul Uniunii. Prin urmare, statele membre trebuie să raporteze consumul lor de gaze pentru a evalua reducerea cererii realizată în fiecare lună. Pentru a direcționa mai bine măsurile de reducere a cererii, monitorizarea consumului de gaze la nivelul statelor membre și la nivelul Uniunii și punerea în aplicare a prezentului regulament trebuie să se bazeze pe o raportare care să includă o

defalcare a consumului de gaze pentru producția de energie electrică și termică, pentru gospodării și servicii, în conformitate cu definițiile și convențiile stabilite în Regulamentul (CE) nr. 1099/2008 privind statisticile în domeniul energiei.

- (18) În conformitate cu articolul 9 din Regulamentul (UE) 2022/1369, Comisia trebuie să efectueze o reexaminare pe baza concluziilor căreia Comisia are dreptul să propună prelungirea perioadei de aplicare a regulamentului menționat. Pentru a ține seama de propunerea de prelungire a aplicării Regulamentului (UE) 2022/1369, trebuie stabilită o nouă dată de revizuire, și anume 1 martie 2024.
- (19) Măsurile prelungite și modificate de reducere a cererii trebuie să fie temporare și să rămână în vigoare până la sfârșitul următorului sezon de iarnă. Pe baza noii revizuiți care urmează să fie efectuată până la 1 martie 2024, Comisia trebuie, după caz, să poată propune prelungirea perioadei de aplicare a acestora.
- (20) Prin urmare, Regulamentul (UE) 2022/1369 trebuie să se aplice până la 31 martie 2024. Modificările aduse Regulamentului (UE) 2022/1369 trebuie să intre în vigoare până la 1 aprilie 2023, deoarece acest lucru este necesar pentru a asigura o reducere continuă a cererii de 15 % într-o perioadă de 12 luni, din aprilie 2023 până la sfârșitul lunii martie 2024, precum și pentru a permite operatorilor economici, statelor membre și Comisiei să ia măsurile necesare pentru atingerea acestui obiectiv.
- (21) Prin urmare, Regulamentul (UE) 2022/1369 trebuie modificat în consecință,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Modificări ale Regulamentului (UE) 2022/1369

Regulamentul (UE) 2022/1369 se modifică după cum urmează:

- (1) la articolul 2, punctele 5. și 6. se înlocuiesc cu următorul text:
 - (a) „5. «consum de referință de gaze» înseamnă volumul consumului mediu de gaze al unui stat membru în cursul perioadei de referință; pentru statele membre în care consumul de gaze a crescut cu cel puțin 8 % în perioada 1 aprilie 2021-31 martie 2022 în comparație cu consumul mediu de gaze din perioada de referință, «consumul de referință de gaze» înseamnă doar volumul consumului de gaze în perioada 1 aprilie 2021-31 martie 2022;
 - (b) „6. «perioadă de referință» înseamnă perioada cuprinsă între 1 aprilie 2017 și 31 martie 2022.

- (2) Articolul 3 se înlocuiește cu următorul text:

Articolul 3

Reducerea voluntară a cererii

Statele membre depun toate eforturile pentru a-și reduce consumul de gaze în perioada 1 aprilie 2023 – 31 martie 2024 cu cel puțin 15 % comparativ cu consumul lor mediu de gaze

înregistrat în perioada 1 aprilie 2017 – 31 martie 2022 («reducerea voluntară a cererii»). Articolele 6, 7 și 8 se aplică respectivelor măsuri de reducere voluntară a cererii.

(3) la articolul 5, alineatul (2) se înlocuiește cu următorul text: „(2) În scopul reducerii obligatorii a cererii, atât timp cât este declarată alerta la nivelul Uniunii, consumul de gaze în fiecare stat membru în perioada 1 aprilie 2023 - 31 martie 2024 («perioada de reducere») trebuie să fie cu 15 % mai mic în raport cu consumul de referință de gaze. Orice reduceri ale cererii realizate de statele membre în cursul perioadei anterioare declarării alertei la nivelul Uniunii sunt luate în considerare în scopul reducerii obligatorii a cererii.

(4) la articolul 8, alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text:

„(1) Autoritatea competentă a fiecărui stat membru monitorizează punerea în aplicare a măsurilor de reducere a cererii pe teritoriul său. Statele membre raportează Comisiei cu privire la consumul de gaze (în terajouli, TJ) în fiecare lună și nu mai târziu de data de 15 a lunii următoare. Statele membre includ în rapoartele lor o defalcare a reducerii cererii de gaze pe sectoare, inclusiv a cererii de gaze pentru următoarele sectoare:

- (a) consumul pentru producția de energie electrică și termică;
- (b) consumul final de energie în industrie;
- (c) consumul final de energie în gospodării și servicii.

În sensul prezentului alineat, se aplică definițiile și convențiile stabilite în Regulamentul (CE) nr. 1099/2008 privind statisticile în domeniul energiei.

GCG asistă Comisia în ceea ce privește monitorizarea reducerii voluntare și a celei obligatorii a cererii.”

(5) la articolul 9, „1 mai 2023” se înlocuiește cu „1 martie 2024”;

(6) la articolul 10, al doilea paragraf se înlocuiește cu următorul text:
„Se aplică până la 31 martie 2024”.

Articolul 2

Intrare în vigoare și aplicare

Prezentul regulament intră în vigoare la 1 aprilie 2023.

Se aplică până la 31 martie 2024.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles,

*Pentru Consiliu
Președintele*